

Monica Braw:

Manga, japanska serier, och anime, japansk tecknad film, har blivit en fråga i det japanska valet den 30 augusti 2009.

Det regerande konservativa Liberaldemokratiska partiet (LDP) väntas förlora stort till Japans demokratiska parti (DPJ). Det är sällan eller aldrig som kultur figurerar i japanska val.

Men premiärminister Taro Aso häcklas för röstfiske i kulturfrågan. Han vill nämligen upprätta ett mangamuseum. När parlamentet antog en tilläggsbudget för att stimulera hela ekonomin ingick också 11,7 miljarder yen till ett museum för populärkultur. Oppositionsledaren Yukio Hatoyama avfärdar kallt idén som "ett statligt mangakafé":

"Det är Taro Aso som gillar anime. Nu har byråkratin beslutat att bygga ett museum till honom... Det är nonsens och ett fruktansvärt slöseri med pengar."

Museet skulle ägna sig åt att arkivera, forska kring och ställa ut populärkultur. Det har också nämnts som ett mediacentrum, där till exempel dataspel och skapandet av dem skulle inkluderas.

Många i branschen är naturligtvis entusiastiska över tanken på att få en plats där man bland annat skulle kunna bevara ursprungsteckningar som annars snabbt förstörs.

Aso brukar själv framhålla att han läser manga. Det råder delade meningar om ifall det är ett smart drag. Det är ett faktum att manga används för de mest skilda ämnen, alltifrån barnsagor till historia, ekonomi och porr. Även statliga myndigheter förklarar ibland sin verksamhet i form av manga.

Trots det har en mangaläsare något lätt infantilt över sig. Eftersom Aso har misslyckats som premiärminister är det inte till hans fördel att ses som mangaläsare. Och ungdomen bryr sig inte.

Japanska staten har dock länge insett populärkulturens enorma potential för japanbilden. Redan 2002 deklarerade den dåvarande regeringen i ett policydokument att unga mediakonstnärer skulle stödjas och fem år senare hette det i nästa regerings kulturdeklaration att man borde fundera över ett internationellt centrum för nya kulturformer som olika former av media.

Det handlar om japansk populärkultur som soft power i internationella sammanhang. Därför engagerar sig flera ministerier, däribland ministeriet för ekonomi, handel och industri, ministeriet för inrikes frågor och kommunikation och inte minst utrikesministeriet för att stödja manga, anime, tv och film i utlandet. Även i Sverige anordnar japanska ambassaden filmaftnar.

En orsak till det hätska motståndet mot mangamuseet på en del håll är det sätt Asos regering har drivit frågan. Efter år av kommittémöten fick kulturmyndigheterna plötsligt veta att finansieringen skulle klaras med en gång genom att den bakades in i den ekonomiska krisens stimulanspaket. Kritiker var inte sena att ifrågasätta det rimliga i att satsa på populärkultur när välfärd står på spel.

En annan invändning rör det faktum att museet bara får ett engångsanslag. Det talas om att bygga en 4-5 våningars anläggning i Tokyo, men sedan? Inget statligt museum klarar sig på egen hand. Med beräknade 600 000 besökare om året skulle mangamuseet ändå inte bära sig i längden, kraxar de negativa som inte tror på privat företagande i detta fall.

Andra anser det vore bättre att stimulera manga- och animeindustrin direkt. Den har stora svårigheter. Det är lätt att konstatera: i tunnelbanan släpar ungdomar inte längre på mangaböcker. De finns i mobilen. Gratis.

Om valet går som förutspått har DPJ lovat stoppa planerna på mangamuseum. Tilläggsbudgetens medel är dessutom bara tillgängliga till mars nästa år.

Taro Aso själv får väl förmodligen gott om tid över att läsa One Piece och Death Note.

Monica Braw är fil.dr. i japansk historia och tidigare SvD:s korrespondent i Tokyo